

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی ...

شناسنامه درس *Course Syllabus*

شماره درس: ۵۸۵۵۴۷

عنوان درس: **فرهنگ و پرستاری**

نوع و تعداد واحد: یک واحد نظری (۱۷ ساعت)

دروس پیش نیاز: -

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): کارشناسی ارشد پرستاری سلامت جامعه - ترم ۲ نیمسال تحصیلی: دوم ۱۴۰۴-۰۵

زمان کلاس: دوشنبه ها ساعت ۱۶-۱۴ (۸ هفته اول) مکان: کلاس ۲۵

مسئول درس: دکتر پروانه خراسانی شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۸۸

مکان و زمان حضور در دفتر کار: راهرو اساتید (اتاق ۱۵۵) شنبه و دوشنبه ها طبق برنامه ماهانه پشت در دفتر

شماره تماس: ۳۷۹۲۷۵۸۸ Email khorasanip@nm.mui.ac.ir

اساتید درس: دکتر فاطمه مالکی و دکتر پروانه خراسانی

شرح درس:

فرهنگ مجموعه ای از عقاید، ارزشها، پیش فرض ها در مورد زندگی است که باورهای مردم را شکل می دهد و از طریق نسلها منتقل می شود. فرهنگ فرایندی پویا است که در طول زمان توسعه می یابد و به تغییر و تحول مقاوم است. بر این اساس در جوامعی که از لحاظ فرهنگی متنوع هستند، تفاوتی قابل ملاحظه ای در عقاید مربوط به سلامت و بیماری بین گروه های مختلف نمایان می گردد و پرستاران در انعکاس عقاید سلامتی و بیماری مددجویانشان، در هنگام مداخله برای ارتقا و حفظ سلامتی با چالشهایی روبرو هستند. در این راستا آشنایی با زمینه های فرهنگی و استراتژیهای ارائه مراقبت مناسب با فرهنگ بسیار مفید بوده و ارائه مراقبت های پرستاری را اثربخش و کارآمد می نماید.

هدف کلی: دانشجویان پس از پایان درس می توانند اهمیت، نقش و کاربرد فرهنگ در پرستاری سلامت جامعه و مراقبت از بیماران با فرهنگهای متفاوت را درک کنند و معلومات و اطلاعات کافی در زمینه اهمیت نقش و کاربرد مفهوم فرهنگ در مطالعات و کارهای میدانی پرستاران سلامت جامعه به دست آورند.

اهداف رفتاری:

از دانشجویان انتظار می رود طی این دوره بتوانند:

۱. مفهوم فرهنگ و سلامتی، عناصر و ویژگی های فرهنگی تنوع فرهنگ و خرده فرهنگ و تکامل فرهنگ را توضیح دهند.
۲. عوامل موثر بر سلامت، رابطه فرهنگ با وضعیت اجتماعی اقتصادی و تاثیر عوامل فردی اجتماعی بر مفاهیم فرهنگی را بحث کنند
۳. مفاهیم برجسب زنی، کلیشه سازی، تحمیل فرهنگی، شوک و تهاجم فرهنگی، تبعیضهای نژادی قومیتی، تضاد و ایمنی فرهنگی را تعریف نمایند.
۴. عوامل موثر بر سلامت، رابطه فرهنگ با وضعیت اجتماعی اقتصادی و تاثیر عوامل فردی اجتماعی بر مفاهیم فرهنگی را بحث کنند.
۵. نظریه مراقبت بین فرهنگی *Leninger* و دیگر نظریه های بین فرهنگی *Purnell, Giger & Davidhizar* را با رسم شکل یا نقشه مفهومی توضیح دهند.
۶. رفتارهای مرتبط با سلامت و بیماری در ایران و جهان را به تفکیک ویژگی های ملی، قومی مذهبی) تحلیل و موشکافی نمایند.

۷. با راهنمایی استاد مسئول درس و به کمک ابزارهای بررسی فرهنگی معرفی شده فرد، گروه، یک جامعه یا سازمان را ارزیابی نموده و نتیجه را بصورت کتبی و شفاهی به همراه نقد و تحلیل خود در جلسه نهم ارائه نمایند.

۸. یکی از موضوعات بررسی وضعیت موجود یک خرده فرهنگ اصفهان یا سایر شهرها و نقش پرستار سلامت جامعه و ۲-اقلیتهای مذهبی در ایران (مسیحی، یهودی، اهل سنت) را انتخاب نموده، مشاهدات و مطالب را به شرح ذیل تدوین و در آزمون پایانی تحویل دهند:

الف) مرور شواهد و مستندات وضعیت موجود: ویژگی های فرهنگی، تعداد و مشخصات جمعیت شناختی (ترکیب سنی-جنسی، تاهل، سواد، شغل و...) خرده فرهنگ/فرهنگهای مربوطه، پراکندگی جغرافیایی، کلیات، آداب و رسوم، سبک زندگی و رفتارهای فرهنگی مرتبط با سلامت و بیماری، خدمات پیشگیرانه تشخیصی، بهداشتی، درمانی، تغذیه، ازدواج و بچه دار شدن، مراسم و آداب اجتماعی، جایگاه طب مکمل و سنتی... و سایر اطلاعات به دست آمده در روند منطقی و منسجم

ب- بحث درباره ملاحظات سلامتی و عملکرد پرستاران و تیم سلامت در مواجهه با مرتبط با آن خرده فرهنگ یا اقلیت مربوطه

ج- نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد توسط دانشجو (مثال: اقدامات و مداخلات پرستاری مبتنی بر نظریه شایستگی فرهنگی و مراقبت بین فرهنگی لنینگر و ...)

****توجه:** قبل از ارائه و نتیجه گیری و ارائه پیشنهاد، از مشاهدات شخصی و میدانی، مصاحبه با افراد مطلع و مراجعه به متون و مقالات و مطالب نشریات استفاده نمایید و در متن با درج منابع مورد استناد در انتهای هر پاراگراف + فهرست منابع در انتهای مطالب، را وارد فرمایید.**

روش تدریس: ترکیبی هیبرید سخنرانی، بحث پرسش و پاسخ با self و Task based education به روش کاوشگری جهت ارائه تکالیف محول شده در سامانه نوید و کلاس از جلسه چهارم به بعد با هماهنگی اساتید

ابزار مورد نیاز تدریس: وسایل سمعی و بصری از جمله پاور پوینت و تابلو، سامانه نوید، کتب کتابخانه رایانه متصل به اینترنت و digital library و اینترانت، مقالات و مجلات، روزنامه ها (جهت انجام تمرین و تحقیق)

وظایف فراگیران: در تمامی جلسات حضور با آمادگی و مطالعه قبلی؛ پاسخگویی و ارائه متناسب با موضوع در تمرین تکمیل فرم بررسی فرهنگ و ارائه پایانی از ابتدای ترم انتخاب عنوان و انجام کار با راهنمایی و هماهنگی استاد قبل از ارایه، جامعیت و جدیت در جمع آوری مطالب و تدوین با استفاده از منابع کتابخانه ای و میدانی، درج منابع در داخل و انتهای متن به سبک رفرنس نویسی هاروارد و مشخص نمودن منابع مصاحبه/مشاهده در صورت لزوم

قوانین و مقررات کلاس (در جلسات حضوری، آفلاین و جلسات آنلاین):

در صورت بروز تعطیلی غیرمترقبه در صورت ضرورت و طبق اعلام آموزش دانشکده، جلسات به شکل غیرحضوری آفلاین/آنلاین از لینک مربوطه با هماهنگی از طریق نماینده دانشجویان برگزار خواهد شد.

- آئین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

- بر اساس مصوبه آئین نامه آموزشی نحوه برخورد با غیبت دانشجویان در کلاس به شرح زیر است.

الف) غیبت در جلسات درس تا سقف مشخص شده در آئین نامه آموزشی مربوطه در صورتی مجاز خواهد بود و مشمول کسر نمره نخواهد گردید که با ارائه مدارک مستند و گواهی معتبر و تأیید شده و با تشخیص مدیر گروه مربوطه مجاز شناخته شود.

ب) نحوه برخورد با غیبت غیر موجه دانشجو در کلاس درس در سقف کمتر از $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) بشرح زیر می باشد:

یک ساعت غیبت غیرموجه	قابل بخشش
یک جلسه معادل دو ساعت غیبت غیرموجه	کسر ۱ نمره
سه ساعت غیبت غیرموجه	کسر ۲ نمره
دو جلسه معادل چهار ساعت غیبت غیرموجه	کسر ۴ نمره

ج) در خصوص نحوه برخورد با تعطیلی کلاس (غیر مجاز) که به صورت گروهی انجام می شود به ازای هر جلسه استاد می تواند تا سقف ۲ نمره کسر نماید.

بدیهی است غیبت بیش از حد مجاز $\frac{4}{17}$ (چهار هفدهم) منجر به نمره صفر در درس خواهد بود و در صورت مجاز بودن غیبتها با ارائه مستندات و اخذ موافقت شورای آموزشی دانشکده، موجب حذف درس خواهد شد.

نحوه ارزشیابی دانشجو و بارم مربوط به هر ارزشیابی:

ردیف	فعالیت	تفکیک نمره
۱	ارزشیابی مستمر میان دوره: حضور به موقع با مطالعه مقاله و آمادگی قبلی حداقل در ۵ جلسه / هر جلسه ۰/۴ نمره	از ۲۰
۲	self-study و معرفی یک فرم ارزیابی فرهنگی فرد/گروه /جامعه یا سازمان با راهنمایی استاد	۲ نمره
۳	Case report اجرای فرم ارزیابی فرهنگی برای آشنایان- بستگان- یک گروه یا سازمان مرتبط (ارائه کتبی در جلسه آخر)	۲ نمره
۴	case presentation طبق بند ۸ اهداف یادگیری به همراه بحث در مورد نقش پرستار سلامت جامعه ۱- بررسی وضعیت موجود خرده فرهنگ ها در شهرهای اصفهان و ... ۲- اقلیتهای مذهبی در اصفهان و سایر موضوعات با هماهنگی مسئول درس با استناد به منابع در متن به همراه فهرست منابع و پیوست ها (ارائه شفاهی در ۲ جلسه آخر و تحویل فایل تکمیل شده همزمان با آزمون پایان ترم)	۴ نمره
۵	ارزشیابی پایان دوره: آزمون کتبی پایان ترم	۱۰ نمره
	جمع	۲۰

منابع اصلی:

۱. Nies MA, & McEwen M (۲۰۲۴) Community/Public health nursing, ۸th edition, Elsevier Inc. (Chapter ۱۲: Cultural Diversity and CHN: pp:۲۲۵-۲۶۲)
۲. Edelman & Kudzma (۲۰۲۲) Health Promotion Throughout the life span. ۱۰th ed. Elsevier Inc. (Chapter ۲- Vulnerable Populations and Health: ۲۵-۵۸) accessible at:
۲. McEwen M & Pullis BC (last edition) Community-Based Nursing An Introduction ۳rd edition, Elsevier Inc. (chapter ۸: Cultural Influences on Health: ۱۲۶-۱۴۷)
۴. Allender JA, Rector C & Warner KD (last ed). Community health nursing: Promoting and protecting the public's health. ۷th ed., Lippincott Williams & Wilkins (Chapter ۵: Transcultural Nursing: ۹۰-۱۱۵)
۵. Stamler LL, Yiu L, Dosani et al (۲۰۲۰) Community health nursing: A Canadian perspective. ۵th edition, Pearson Canada Inc. (chapter ۹: Culture, Race and Health: ۱۶۸-۲۸۰)
۶. MacDonald SA, Jakubec SL, Stanhope M & Lancaster J (۲۰۲۲). Stanhope & Lancaster's Community Health Nursing in Canada, ۴th ed., Elsevier Inc. (Chapter ۷: Diversity and relational practice in CHN: ۱۴۵-۱۷۰)
۷. Andrews M, Boyle JS. Transcultural Concepts in nursing care. Philadelphia: Lippincott, Williams & Wilkins.
۸. Lundy KS & Janes Sh (۲۰۰۹) Community Health Nursing: Caring for the Public's Health, Jones and Bartlett's Publishers LLC. (Chapter ۱۰: Transcultural Nursing Care in the Community Chapter- : ۲۲۸-۲۴۶)

۹- سایر منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

- آدام فلیپ، هر تسلیک کلودین (۱۳۸۵)، جامعه شناسی بیماری و پزشکی، ترجمه لورانس-دنیا کتبی؛ تهران: نشرنی
- خسروی اردشیر، نجفی فرید، رهبر محمد رضا و همکاران (۱۳۸۸)، شاخص های سیمای سلامت در جمهوری اسلامی ایران، تهران: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، معاونت سلامت
- شاهرخی اکرم (۱۳۸۲) «وضعیت سلامت عمومی زنان کارگر کارخانه های قزوین»، مجله دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین، شماره ۲۸، پیوست پاییز ۱۳۸۲؛ صص ۳۶-۳۲
- گشتاسی آریتا، منتظری علی، وحدانی نیا مریم سادات، رحیمی فروشانی عباس، و محمد کاظم (۱۳۸۲)، «ارزیابی مردم تهران از وضعیت سلامتی خود بر حسب جنسیت، تحصیلات و منطقه مسکونی»، فصلنامه پایش، سال دوم، شماره ۳، صص ۱۸۹-۱۸۳.
- گیدنز، آنتونی (۱۳۸۶) جامعه شناسی، ترجمه حسن چاوشیان، تهران: نشر نی
- مسعود نیا، ابراهیم (۱۳۸۹)، جامعه شناسی پزشکی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران
- سایتهای تخصصی و منابع مرتبط با فرهنگ و سلامتی، رفتارها، آداب و رسوم اقوام، ملل، مذاهب و جغرافیای ایران و جهان

شناسنامه این درس قابل دسترس در لینک دروس "گروه سلامت جامعه و سالمندی دانشکده" به آدرس www.nm.mui.ac.ir

جدول زمان بندی کلاس

عنوان درس: فرهنگ و پرستاری

نیمسال: دوم ۱۴۰۴-۰۵

ساعت و زمان: دو شنبه ها ۱۶-۱۴

مکان: کلاس ۲۵

جدول زمان بندی ارائه برنامه درس						
ردیف	تاریخ/ ساعت	عنوان جلسه	نوع جلسه	آمادگی دانشجو قبل کلاس/ فعالیت یادگیری	مدرس	منبع و فصل مورد مطالعه
۱	۱۴۰۴/۱۲/۴	معرفی طرح درس و تکالیف یادگیری فرهنگ: عناصر و ویژگی ها	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐		دکتر خراسانی	منبع ۲ فصل ۲ منبع ۳ فصل ۸ منبع ۴ فصل ۵
۲	۱۴۰۴/۱۲/۱۱	مفاهیم فرهنگی: برجسب زنی و کلیشه سازی، تبعیض، قوم پرستی، نژاد پرستی،	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	مطالعه منابع و مشارکت کلاسی	دکتر مالکی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۵ فصل ۹ منبع ۴ فصل ۵
۳	۱۴۰۴/۱۲/۱۸	ادامه مفاهیم فرهنگی، تحمیل فرهنگی، تضاد فرهنگی، تهاجم فرهنگی، شوک فرهنگی، تمایز شایستگی فرهنگی با امنیت و فروتنی فرهنگی و کاربرد لنز ضدنژادپرستی، ظلم ستیزی	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	مطالعه منابع و مشارکت کلاسی	دکتر مالکی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۵ فصل ۹ منبع ۴ فصل ۵
۴	۱۴۰۴/۱۲/۲۵	ارایه : ابزارهای بررسی و ارزیابی در پرستاری میان فرهنگی بیمار /فرد:پناهندگان/مهاجران، گروه ، سازمان	حضوری ☐ آنلاین ☒ آفلاین ☐	Case report شروع جمع آوری اطلاعات ارزیابی فرهنگی	دکتر خراسانی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۴ فصل ۵ منبع ۶ فصل ۷ منبع ۷ و ۸ فصل ۱۰
۵	۱۴۰۵/۱/۱۷	نظریه های مراقبت فرهنگی لنینگر و ...سطوح فرهنگ پذیری بیماران، صلاحیت فرهنگی، فرایند کسب شایستگی فرهنگی و موانع مربوطه	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع و مشارکت کلاسی	دکتر خراسانی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۲ فصل ۲ منبع ۵ فصل ۹
۶	۱۴۰۵/۱/۲۴	ارتباطات بین فرهنگی، نقش پرستاران در مدیریت سلامت جوامع چند فرهنگی	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع و مشارکت کلاسی	دکتر مالکی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۴ فصل ۵
۷	۱۴۰۵/۱/۳۱	اهداف توسعه پایدار SDG - ارتباط رفتارها و تعیین کننده های اجتماعی سلامت SDH	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	مطالعه منابع و مشارکت کلاسی	دکتر مالکی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۳ فصل ۸ منبع ۴ فصل ۵ منبع ۶ فصل ۷
۸	۱۴۰۵/۲/۷	عوامل فرهنگی اجتماعی، جایگاه سلامت و بیماری در فرهنگ، آداب و برنامه های موثر بر سلامت در ایران و جهان: نژاد و قومیت، مذهب + ارائه دانشجویان گروه ۱	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Case presentation	دکتر خراسانی	منبع ۱ فصل ۱۳ منبع ۳ فصل ۸ منبع ۴ فصل ۵ منبع ۶ فصل ۷
۹	۱۴۰۵/۲/۱۴	تحویل case report های ارزیابی فرهنگی + ارائه دانشجویان گروه ۲ و ۳	حضوری ☒ آنلاین ☐ آفلاین ☐	Case presentation	دکتر خراسانی	

امتحان پایان ترم طبق تقویم آموزش

لینک مجازی <https://meet.mui.ac.ir/r•qlhv۲۲aknp/>